

תמוז התשע"ג

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל
לתוכחת ירמיה לדורו של יאשיהו
לפרשת מטות-מסעי (על פי שיעורים של הרב יובל שרלו והרב משה ליכטנשטיין)

ותאמרי נואש לוא כי אהבתי זרים ואחריהם אלך: (כו)
 כב' שנת גנב פי ימצא פן הביטו בית ישראל המה מלכיהם
 שריהם וכהניהם ונביאייהם: (כז) אמרים לעץ אבי אתה
 ולאבן את לדתנו כי פנו אלי ערף ולא פנים ובעת רעתם
 לאמרו קומה והושיענו: (כח) ואיה אלהיך אשר עשית לך
 יקומו אם יושיעוך בעת רעתך כי מספר עריך היו אלהיך
 יהודה: (כט) למה תריבו אלי, כלכם פשעתם בי נאם ה': (ל)
 לשוא הפיתי את בניכם מוסר לא לקחו אכלה חרבכם
 נביאיכם כאריה משחית: (לא) הדור אתם ראו דבר ה'
 המדבר הייתי לישראל אם ארץ מאפליה מדוע אמרו עמי
 רדנו לוא נבוא עוד אליך: (לב) התשפח בתולה עדיה פלה
 קשריה ועמי שכחוני ימים אין מספר: (לג) מה תיטבי דרךך
 לבקש אהבה לכן גם את הרעות למדת את דרכיך: (לד) גם
 בכנפיך נמצאו דם נפשות אביונים נקיים לא במחנתך
 מצאתים פי על כל אלה: (לה) ותאמרי כי נקיתי אך שוב אפו
 ממני הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי: "לוא מה תזלי
 מאד לשנות את דרךך גם ממצרים תבושי כאשר בשפת
 מאשור: (לו) גם מאת זה תצאי וינדיך על ראשך פי מאס ה'
 במבטחיך ולא תצליחי להם: (א) לאמר הן ישלח איש את
 אשתו והלכה מאתו והיתה לאיש אחר השוב אליה עוד הלוא
 חנוף תחנוף הארץ ההיא ואת זנית רעים רבים ושוב אלי נאם
 ה'!"

3. ישעיה, א:

"...ידיכם דמים מלאו. רחצו הזכו הסירו רע מעלליכם מנגד
 עיני חדלו הרע. למדו היטב דרשו משפט אשרו חמוץ שפשו
 יתום ריבו אלמנה.

איכה היתה לזונה קריה נאמנה מלאתי משפט צדק ילין בה
 ועתה מרצחים. כספך היה לסיגים סבאך מהול במים. שריך
 סוררים וחברי גנבים כלו אוהב שוחד רודף שלמנים יתום לא
 ישפטו וריב אלמנה לא יבוא אליהם."

4. הרמב"ן לתורה (שמות כ"ב):

"ולפי דעתי שיוזכר קנאה בע"ז בישראל בלבד, וטעם הקנאה
 כי ישראל סגולת השם הנכבד אשר הבדילם לו, כאשר
 פירשתי למעלה. והנה אם העם שלו משרתיו פונים אל
 אלוהים אחרים יקנא בהם השם כאשר האיש מקנא באשתו
 בלכתה לאחרים, ובעבדו בעשות לו אדון אחר, ולא יאמר
 הכתוב כן בשאר העמים אשר חלק להם צבאות שמים."

1. ירמיהו, ב' א-ג:

"(א) ויהי דבר ה' אלי לאמר: (ב) הלך וקראת באזני ירושלים
 לאמר כה אמר ה' זכרתי לך חסד ועורכת אהבת פלולתיך
 לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה: (ג) קדש ישראל לה'
 ראשית תבואתה כל אכליו יאשמו רעה תבא אליהם נאם ה':

2. ירמיהו, ב'

"(ד) שמעו דבר ה' בית יעקב וכל משפחות בית ישראל: (ה)
 כה אמר ה' מה מצאו אבותיכם בי עול כי רחקו מעלי וילכו
 אחרי ההבל ויהבלו: (ו) ולא אמרו איה ה' המעלה אתנו
 מארץ מצרים המוליד אתנו במדבר בארץ ערבה ושוחה בארץ
 ציה וצלמות בארץ לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם: (ז)
 ואביא אתכם אל ארץ הפרמל לאכל פריה וטובה ותבאו
 ותטמאו את ארצי ונחלתי שמתם לתועבה: (ח) הכהנים לא
 אמרו איה ה' ותפשי התורה לא ידעו ויהרעו פשעו בי
 והנביאים נבאו בבעל ואחרי לא יועלו הלכו: (ט) לכן עד אריב
 אתכם נאם ה' ואת בני בניכם אריב: (י) כי עברו איי כתיים
 וראו וקדר שלחו והתבוננו מאד וראו הן היתה קזאת: (יא)
 ההימיר גוי אלהים והמה לא אלהים ועמי המיר כבודו בלוא
 יועיל: (יב) שמו שמים על זאת ושערו חרבו מאד נאם ה':
 (יג) פי שתים רעות עשה עמי אתי עזבו מקור מים חיים
 לחצב להם בארות בארת נשברים אשר לא יכלו המים: (יד)
 העבד ישראל אם יליד בית הוא מדוע היה לבז: (טו) עליו
 ישאגו כפרים נתנו קולם וישיתו ארצו לשמה עריו נצתו מבלי
 ישב: (טז) גם בני נף ותחפנחס ירעוך קדקד: (יז) הלוא זאת
 תעשה לך עזבך את ה' אלהיך בעת מוליכך בדרך: (יח) ועתה
 מה לך לדרך מצרים לשטות מי שחור ומה לך לדרך אשור
 לשטות מי נהר: (יט) תיסרך רעתך ומשבותיך תוכחך ודעי
 וראי כי רע נמר עזבך את ה' אלהיך ולא פחדתי אליך נאם
 אדני ה' צבאות: (כ) כי מעולם שברתי עלך נתקתי מוסרתיך
 ותאמרי לא אעבור פי על כל גבעה גבהה ותחת כל עץ רענן
 את צעה זנה: (כא) ואנכי נטעתך שרק פלה זרע אמת ואיך
 נהפכת לי סורי הגפן נכריה: (כב) כי אם תכבסי בנותך ותרבי
 לך ברית נכתם עונך לפני נאם אדני ה': (כג) איך תאמרי לא
 נטמאתי אחרי הבעלים לא הלכתי ראי דרךך בגיא דעי מה
 עשית בכרה קלה משרכת דרכיה: (כד) פרה למד מדבר באות
 נפשה שאפה רוח תאנתה מי ישיבנה כל מבקשיה לא ייעפו
 בחדשה ימצאוה: (כה) מנעי נגלך מיחף וגרוגך מצמאה